

Företagsregister och individdatabas (FRIDA)

2003

HE0105

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Hushållens ekonomi

A.2 Statistikområde

Inkomster och inkomstfördelning

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Statistikprodukten ingår inte i Sveriges officiella statistik.

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)

Kontaktperson: Camilla Palm

Telefon: 019-17 68 33

Telefax: 019-17 70 85

E-post: camilla.palm@scb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)

Kontaktperson: Camilla Palm

Telefon: 019-17 68 33

Telefax: 019-17 70 85

E-post: camilla.palm@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Produkten baseras på administrativa register.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

FRIDA berörs ej av gallringsföreskrifter.

A.9 EU-reglering

Inga tvingande EU-direktiv finns.

A.10 Syfte och historik

FRIDA har flera syften. Ett av dessa är att utgöra grund vid skatteeffekts- och prognosberäkningar. Prognosberäkningarna ger en fingervisning om hur

företagens skattebetalningar förändras över tiden. Databasen kan också användas till uttag av data för statistisk analys samt vid utvecklandet av mikrosimuleringsmodeller. Modellerna ger information om hur företagen skulle kunna anpassa sina beteenden vid olika förändringar i skattelagstiftningen.

A.11 Statistikanvändning

Databasen används främst av Finansdepartementet, Riksdagens utredningstjänst och Svenskt näringsliv för att bl.a. se hur förändringar i skattesystemet påverkar företagens ekonomi.

A.12 Uppläggning och genomförande

FRIDA består av ett urval från Skatteverkets levererade deklarationsuppgifter för företag och företagare, s.k. standardiserade räkenskapsutdrag (SRU-uppgifter). Delurval (fem stycken) görs för respektive företagsform, nämligen (i) aktiebolag, finansiella bolag och utländska juridiska personer (ii) ekonomiska föreningar, (iii) handelsbolag, (iv) enskilda näringsidkare samt (v) en restgrupp med företag som har lämnat inkomstuppgifter på samma deklarationsblankett som aktiebolag och ekonomiska föreningar men vars juridiska form är skild från dessa. Urvalsstorlekarna för respektive företagsform bestämdes då SCB inledde arbetet med Finansdepartementet hösten 1997. Sedan dess har urvalsstorlekarna i de flesta fall ökat.

Information hämtas dessutom från Skatteverkets taxeringsband, som innehåller samtliga taxeringsbeslut under kalenderåret. 4000 – 5000 bolag per år har ändrat räkenskapsår och därför finns det för dessa bolag två taxeringsbeslut för två tidsperioder. Dessa bolag ska ha lämnat in två deklARATIONER som matchar mot de två taxeringsbesluten. Kan en matchning inte göras underkänns båda förekomsterna.

I de fall då det finns två deklarationsblanketter men det bara finns ett taxeringsbeslut och det beslut som finns stämmer överens med någon av SRU-förekomsterna sparas den som kan matchas och den andra tas bort.

Delurval (i): Aktiebolag, finansiella bolag och utländska juridiska personer
Aktiebolagens urvalsram (aktiebolagsregistret) år 2003 utgjordes av knappt 275 000 bolag och urvalet innehöll 41 060 bolag. Urvalsramen har delats in i sju strata. Stratifieringen syftar till att ge så god precision i skattningarna som möjligt. Finansiella bolag totalundersöks. De har delats in i två strata, ett för stora bolag och ett för övriga (i *Dokumentation av FRIDA inkomståret 2003*, som finns att ladda ner under rubriken Mer om undersökningen, anges kriterierna för hur ett stort företag definieras i bilaga 4). Rena aktiebolag har delats in i tre strata. Ett stratum innehåller alla stora aktiebolag. För att selektera ut ett stratum med enbart små fåmansaktiebolag utnyttjas en blankett med uppgifter från delägare i fåmansbolag (K10). Resten av de rena aktiebolagen läggs i ett eget stratum. Utländska juridiska personer delas in i stora bolag och övriga.

Delurval (ii): Ekonomiska föreningar

Urvalsramen för ekonomiska föreningar består av de företag som deklarerat på blankett I2 med juridisk form 51 (benämning för ekonomisk förening), 53 (benämningen för bostadsrättsföreningar) samt de som fyllt i uppgifter för bostadsrättsföreningar men kodats med annan juridisk form. Runt 70 procent av företagen i urvalsramen består av bostadsrättsföreningar.

Stratifieringen har gått till så att de största bostadsrättsföreningarna och de största övriga ekonomiska föreningarna har bildat var sitt stratum och totalundersökts. Dessa strata bidrar med 442 bolag till FRIDA-materialet. Det

som återstår av varje grupp, små bostadsrättsföreningar och små övriga ekonomiska föreningar, bildar i sin tur var sitt stratum där ett obundet slumpmässigt urval dras. Urvalet består totalt av 3 000 ekonomiska föreningar.

Delurval (iii): Handelsbolag

Handelsbolagens urvalsram består av bolag som deklarerat på blankett I4 (Inkomstdeklaration 4) och för vilka det även finns en N3A- eller N3B- blankett registrerad. Av de ursprungliga 97 646 I4-blanketterna ingick 79 495 i urvalsramen. Blankett N3A lämnas av fysiska personer och blankett N3B lämnas av juridiska personer. Alla delägare skall lämna in någon av dessa blanketter. Eventuella dubletter, då en delägare lämnat in fler än en blankett för samma bolag, bland I4-blanketterna har tagits bort.

Av urvalsramen bildades två strata, ett totalundersökt och ett urvalsundersökt stratum. För att tillhöra det totalundersökta stratamet var antingen bolagets överskott (SRU-kod 777) eller underskott (SRU-kod 778) större än 1 111 100 kr. Det totalundersökta stratamet utgör år 2003 knappt fyra procent av alla handelsbolag i urvalsramen. Urvalet består totalt av 15 000 bolag.

Delurval (iv): Enskilda näringsidkare

Speciellt för FRIDA är den sammankoppling som görs för enskilda näringsidkare med gemensam redovisning. För att göra det möjligt att samgranska deklaraionsblanketter med gemensam redovisning har kluster av flera blanketter bildats. Ett kluster innehåller deklaraionsblanketter för de personer som bedriver verksamheten tillsammans och har gemensam redovisning. Det finns inte alltid tillräckliga uppgifter för att bilda kluster. I första hand används uppgiftslämnarens personnummer (SRU-kod 142 på blanketten). Denna uppgift skall lämnas om verksamheten bedrivs tillsammans med någon annan som lämnar samtliga uppgifter för verksamheten. Därefter har även alla som ingår i samma taxeringshushåll hänförs till samma kluster. Eftersom inte alla har fyllt i den andre uppgiftslämnarens personnummer har även kluster bildats genom ihopkoppling av alla blanketter med samma värde i resultat efter skattemässiga avskrivningar och övriga justeringar (SRU-kod 798) och där de ingående blanketternas värde i den enskildes andel av resultatet (SRU-kod 799) summerar till beloppet i SRU-kod 798.

I FRIDA uppstår problem om två personer med gemensam redovisning har lämnat in var sin fullständig deklaration där hela företaget tas upp. För att hantera detta sätts variabler på den ena personens blankett till noll. Därmed undviker vi den överskattning som annars skulle inträffa. Inga personer tas bort eftersom det inte handlar om dubbla blanketter för personer, utan dubbla variabelvärden för företag.

Av 571 477 kluster av enskilda näringsverksamheter drogs ett urval på 30 000. Antalet personer i urvalet är 34 686 och antalet blanketter 37 364.

Delurval (v): Restgrupp

Detta är en restgrupp som består av företag som har deklarerat på blankett I2 men som inte definierats som ekonomisk förening, bostadsrättsförening, aktiebolag eller finansiellt bolag. Den största företagsformen i denna grupp är samfällighetsföreningar. Gruppen på 982 bolag totalundersöktes. □

Ett flertal blanketter från Skatteverket innehåller felaktigheter t.ex. summeringar som inte är korrekta. Genom ett gransknings- och rättningsprogram rättar SCB åtskilliga av dessa blanketter.

Grundmaterialet, standardiserade räkenskapsutdrag (SRU), kompletteras med uppgifter från SCBs företagsdatabas, Bolagsverket samt bokslutsuppgifter för finansiella- och försäkringsbolag.

I FRIDA-databasen görs även kopplingar mellan företag och individ (företagaren) i flertalet företagsformer. För individer som äger andelar i fåmans- och handelsbolag och för enskilda näringsidkare skapas register med uppgifter om bl.a. inkomst, transfereringar och skatt. Detta gör det möjligt att studera relationen mellan individens (företagarens, ägarens) personliga inkomstsituation och de verksamhetsbeslut som tas i företaget.

Uppräkning görs för att urvalsinformationerna ska ge skattningar av populationsstorheter. FRIDA-databasen används i olika situationer, vilka motiverar fyra skilda urvalsmängder med var sin viktuppsättning. De fyra mängderna består av (i) granskat material där även underkända företag ingår, (ii) granskade och godkända företag 2003, (iii) granskade och godkända företag både 2003 och 2002 samt (iv) granskade och godkända företag 2003, 2002 och 2001.

Den första varianten där både godkända och underkända företag 2003 ingår räknas upp med en vikt som benämns BVIKT1. Vikten som används där endast godkända företag ingår 2003 benämns BVIKT2. Vikten för granskade och godkända företag både 2003 och 2002 benämns BVIKT3 samt granskade och godkända företag 2003, 2002 och 2001 benämns BVIKT4.

De fyra mängderna ligger i samma fysiska bestånd, men kan identifieras med variabeln BPOP. $BPOP = 1$ matchar mot BVIKT1, $BPOP = 2$ mot BVIKT2 och så vidare. Vill man t.ex. undersöka enbart godkända företag 2003 väljs BVIKT2 och $BPOP = 2$.

En mer utförlig beskrivning av viktsystemet för olika företagsformer finns i *Dokumentation av FRIDA inkomståret 2003* som finns att ladda ner under rubriken Mer om undersökningen.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är planerade

B. Kvalitetsdeklaration

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

SCB framställer endast en begränsad mängd statistik från FRIDA. De mest efterfrågade tabellerna visas på SCB:s hemsida. I första hand är det användaren av registret som avgör vilka målstorheter som ska skattas. Skattningen kan göras för hela populationen eller för enskilda redovisningsgrupper. FRIDA innehåller också, förutom den stora mängden målvariabler, uppräkningsvikter som användaren utnyttjar vid statistikframställningen.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationerna är dels alla företag, dels alla företagare som är skyldiga att betala skatt i Sverige.

Rampopulationens objekt definieras av de företag och företagare som har lämnat deklarationsuppgifter till Skatteverket för inkomståret 2003. De som av någon anledning fått uppskov av deklARATIONEN ingår inte i rampopulationen.

1.1.2 Variabler

FRIDA innehåller runt 1000 variabler. Alla variabler som återfinns i databasen kan därför inte specificeras här. Vid leverans av FRIDA lämnas en beskrivning av variablerna.

Grundmaterialet består bl.a. av standardiserade räkenskapsutdrag, SRU, som kompletteras med inkomst- och taxeringsuppgifter samt bokslutsuppgifter. Utöver detta finns även bakgrundsvariabler, som t.ex. kön, ålder, utbildning för företagare och juridisk form, näringsgren och antal anställda för företag.

1.1.3 Statistiska mått

Se kommentarer under avsnitt 1.1.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Se kommentarer under avsnitt 1.1.

1.1.5 Referenstider

Referensperiod är inkomståret 2003.

1.2 Fullständighet

På deklarationsblanketterna finns inte SRU-koder för ett fåtal uppgifter, dessa uppgifter finns inte med i databasen. I databasen saknas även de uppgifter som företag och företagare undanhåller Skatteverket och inte uppger på deklARATIONEN. Ett sådant exempel är svarta inkomster.

På mikronivå finns ingen annan undersökning på SCB som kan komplettera FRIDA.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken bygger på uppgifter som redovisas i inkomstdeklARATIONEN m.m. Det innebär att inkomster som undanhålls skattemyndigheterna lämnas helt utanför. Det finns också en del brister i SRU-materialet som orsakar mätfel eller bortfallsfel. FRIDA består av observationer från ett urval och därför är skattningarna behäftade med urvalsfel. Urvalet är stort och övriga fel är små och därför har skattningar baserade på FRIDA hög kvalitet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

När skattningar görs för målstorheter som avser hela populationen är urvalsfelet i regel litet. Om skattningar görs för små redovisningsgrupper kan dock urvalsfelet bli stort. En viss uppfattning om storleken på urvalsfelen kan man få genom att studera konfidensintervallen till några av de mest efterfrågade skattningarna som visas på SCB:s hemsida.

2.2.2 Ramtäckning

Det finns företag/företagare som inte lämnat in sin deklARATIONEN. En del

företag/företagare som inte lämnar in deklARATIONEN betalar inte heller skatt och utgör i detta sammanhang inget problem. Problemet är de som inkommer med blankett sent och därför inte finns med i materialet.

2.2.3 Mätning

Vissa brister finns i grundmaterialet, SRU. Det händer att Skattemyndigheten inte alltid gör justeringar i SRU där så borde ske. Det beror framför allt på att uppdateringar måste göras även i ett annat system som ligger till grund för rätt debitering, vilket av naturliga skäl prioriteras av Skattemyndigheten. SCB granskar och rättar materialet men trots detta kan vissa mindre mätfel finnas kvar.

De handelsbolag som saknar inskickade deklARATIONSBANKETTER från delägarna ingår inte i urvalsramen vilket gör att underteckning uppstår.

Då kluster för personer med gemensam redovisning har bildats finns risk för att vissa kopplingar blivit felaktiga. Personer som tillhör samma taxeringshushåll kopplas samman, men ett problem med detta hushållsbegrepp är att man inte kan koppla ihop ej gifta som är sammanboende utan barn. Det betyder att det kan finnas kopplingar mellan personer som inte hittats. När kopplingar med hjälp av variabelvärden gjorts kan kopplingar missats men det kan även hända att kopplingar som inte är riktiga har gjorts.

2.2.4 Svartsbortfall

Bristerna i SRU-materialet kan leda till att vissa deklARATIONER måste underkännas. Då uppstår ett bortfall som påverkar tillförlitligheten. Totalt utgör bortfallet ca tre procent och torde därför ha liten effekt på resultaten.

2.2.5 Bearbetning

Ett omfattande gransknings- och rättningsarbete utförs. Bl.a. görs logiska kontroller och värdekontroller.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

95-procentiga konfidensintervall redovisas för några av de mest efterfrågade skattningarna.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Registret skapas årligen

3.2 Framställningstid

Ca: 1 år och 6 månader

3.3 Punktlighet

God.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Ändringar i skattesystemet medför att jämförbarheten över tid påverkas.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförelser mellan små grupper, för vilka endast urvalsobservationer finns, kan bli osäkra.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Målvariablerna används i många andra sammanhang och i det avseendet är samanvändbarheten god.

Samanvändbarheten med annan statistik inom företagsområdet är som regel inte god då det oftast används andra definitioner på vad som är ett företag och vem som är en företagare än de som finns i FRIDA. Vid storleksklassificeringar används i FRIDA t.ex. inte antal anställda som en faktor vilket annars är mycket vanligt inom företagsstatistik.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Registret distribueras på CD-ROM till användare.

5.2 Presentation

År 2005 publicerades rapporten ”Enskilda näringsidkare – en inkomstöversikt 2003” där delar av materialet i databasen presenterades. Den elektroniska versionen är tillgänglig via SCB:s hemsida www.scb.se.

5.3 Dokumentation

Efter varje årgång görs en dokumentation med information om bland annat urvalsförfarande, viktsystem och variabler.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Databasen är primärmaterial

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontakta:

Camilla Palm, 019-17 68 33, E-post camilla.palm@scb.se
telefax 019-17 70 85.

2005-12-06

